

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

PHAT LUANG A MATH

**DẠY HỌC ĐỌC HIỂU
CHO HỌC SINH LỚP 4 NƯỚC CHDCND LÀO
THEO ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN - 2019

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

PHAT LUANG A MATH

**DẠY HỌC ĐỌC HIỂU
CHO HỌC SINH LỚP 4 NƯỚC CHDCND LÀO
THEO ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC**

Ngành: Giáo dục học (Giáo dục Tiểu học)

Mã số: 8.14.01.01

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: TS. Đặng Thị Lệ Tâm

THÁI NGUYÊN - 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan luận văn “**Đạy học đọc hiểu cho học sinh lớp 4 nước CHDCND Lào theo định hướng phát triển năng lực**” là kết quả nghiên cứu của riêng tôi, không sao chép của ai. Các số liệu nêu trong luận văn là trung thực. Những kết luận khoa học của luận văn chưa từng được ai công bố trong bất kì công trình nào khác.

Thái Nguyên, tháng ... năm 2019

Sinh viên

Phat Luang A Math

LỜI CẢM ƠN

Sau một thời gian nghiên cứu tìm hiểu, đến nay đề tài “**Dạy học đọc hiểu cho học sinh lớp 4 nước CHDCND Lào theo định hướng phát triển năng lực**” của em đã hoàn thành. Do điều kiện năng lực và thời gian còn hạn chế, đề tài nghiên cứu không tránh khỏi những sơ suất và thiếu sót. Em rất mong được sự đóng góp, bổ sung của thầy cô và các bạn.

Em xin chân thành cảm ơn Ban chủ nhiệm khoa và các thầy, cô giáo trong khoa Giáo dục Tiểu học đã tạo điều kiện để em hoàn thành đề tài này.

Trước hết, em xin bày tỏ lòng biết ơn chân thành và sâu sắc tới cô giáo hướng dẫn khoa học **TS. Đặng Thị Lệ Tâm** - người đã tận tình chỉ bảo và động viên trong suốt quá trình nghiên cứu và thực hiện đề tài này.

Em xin chân thành cảm ơn các thầy cô trong khoa Giáo dục Tiểu học đã góp ý giúp đỡ em, em cảm ơn thầy cô và các học sinh Trường tiểu học Dongphosy và Veanthat đã tạo điều kiện giúp đỡ em trong quá trình thực nghiệm sư phạm.

Em xin lời cảm ơn và lời chúc sức khỏe, thành công tới quý thầy cô.

Em xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng ... năm 2019

Sinh viên

Phat Luang A Math

MỤC LỤC

Lời cam đoan	i
Lời cảm ơn	ii
Mục lục	iii
Danh mục các chữ viết tắt.....	iv
Danh mục các bảng, biểu đồ	v
MỞ ĐẦU	1
1. Lí do chọn đề tài	1
2. Lịch sử vấn đề.....	3
3. Mục đích nghiên cứu	8
4. Khách thể và đối tượng nghiên cứu	8
5. Nhiệm vụ nghiên cứu.....	8
6. Phạm vi nghiên cứu	8
7. Phương pháp nghiên cứu	9
8. Bố cục của đề tài	9
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN CỦA DẠY HỌC ĐỌC HIỂU CHO HỌC SINH LỚP 4 NƯỚC CHDCND LÀO THEO ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC	11
1.1. Cơ sở lý luận.....	11
1.1.1. Quan niệm về đọc hiểu văn bản.....	11
1.1.2. Quan niệm về năng lực và năng lực đọc hiểu	13
1.1.3. Các yếu tố cấu thành năng lực đọc hiểu	17
1.1.4. Đặc điểm tâm lý học sinh lớp 4 nước CHDCND Lào.....	19
1.2. Cơ sở thực tiễn	23
1.2.1. Nội dung dạy học đọc hiểu trong môn Tiếng Lào lớp 4.....	23
1.2.2. Thực trạng dạy đọc hiểu lớp 4 trong phân Tập đọc của nước CHDCND Lào	30
Tiểu kết chương 1	36
Chương 2: ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC ĐỌC HIỂU CHO HỌC SINH LỚP 4 NƯỚC CHDCND LÀO	37
2.1. Phát triển năng lực nắm vững tri thức về văn bản	37

2.1.1. Các tri thức về tự nhiên và xã hội.....	38
2.1.2. Các tri thức về từ vựng, ngữ nghĩa, ngữ pháp trong văn bản	41
2.2. Năng lực thực hiện các thao tác đọc hiểu	45
2.2.1. Nhóm kỹ năng đọc thầm, đọc lướt	45
2.2.2. Nhóm kỹ năng nhận diện ngôn ngữ trong văn bản.....	47
2.2.3. Nhóm kỹ năng làm rõ nội dung trong văn bản	49
2.2.4. Nhóm kỹ năng làm rõ đích tác động của người viết gửi trong văn bản	53
2.3. Biện pháp xây dựng bài tập phát triển năng lực đọc hiểu cho HS lớp 4 của nước CHDCND Lào	54
2.3.1. Bài tập phát triển năng lực nắm vững tri thức về văn bản.....	55
2.3.2. Bài tập phát triển năng lực thực hiện các thao tác đọc hiểu	55
2.3.3. Bài tập hướng dẫn học sinh hỏi đáp văn bản.....	61
Tiểu kết chương 2	64
Chương 3: THỰC NGHIỆM SƯ PHẠM.....	65
3.1. Mục đích thực nghiệm.....	65
3.2. Đối tượng, thời gian và địa bàn thực nghiệm	65
3.3. Nội dung thực nghiệm	66
3.4. Phương pháp thực nghiệm	66
3.5. Kết quả thực nghiệm.....	76
3.5.1. Kết quả lĩnh hội tri thức của HS	76
3.5.2. Đánh giá việc hình thành kỹ năng cho HS trong giờ học	78
3.5.3. Sự chú ý của HS trong tiến trình dạy học	79
3.6. Những kết luận rút ra thực nghiệm.....	80
Tiểu kết chương 3	81
KẾT LUẬN.....	81
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	82
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

BT	: Bài tập
CHDCND	: Cộng hòa dân chủ nhân dân
ĐC	: Đối chứng
DHĐH	: Đại học đại học
GV	: Giáo viên
HS	: Học sinh
NL	: Năng lực
SGK	: Sách giáo khoa
SGV	: Sách giáo viên
TN	: Thực nghiệm
VB	: Văn bản
XHCN	: Xã hội chủ nghĩa

DANH MỤC CÁC BẢNG, BIỂU

Bảng 3.1. Kết quả kiểm tra ở các lớp trong thực nghiệm và lớp đối chứng.....	77
Bảng 3.2	77
Biểu đồ 3.1. So sánh kết quả điểm kiểm tra của lớp thực nghiệm và đối chứng	78

MỞ ĐẦU

1. Lí do chọn đề tài

1.1. Giáo dục phổ thông nói chung và trường tiểu học nói riêng xem tiếng mẹ đẻ là môn học công cụ. Trọng tâm của tất cả hệ thống giáo dục trên thế giới đều đặt ra một mục tiêu cơ bản xoay quanh khả năng giao tiếp thông qua văn bản, hay nói một cách khác dạy cho người học “biết chữ” (literacy) trước hết là biết đọc.

Đọc là một hợp phần của chương trình dạy học tiếng mẹ đẻ ở bậc tiểu học. Đây là hợp phần có một vị trí đặc biệt trong chương trình vì nó đảm nhiệm việc hình thành và phát triển một số kĩ năng quan trọng hàng đầu ở những trẻ em học bậc học đầu tiên của nhà trường phổ thông. Hoạt động đọc bao gồm cả mặt kĩ thuật và mặt thông hiểu nội dung. Trong đó, thông hiểu nội dung (đọc hiểu) chính là đích của hoạt động đọc. Vì vậy, có thể khẳng định *đọc hiểu là một trong những yếu tố của năng lực ngôn ngữ và là một trong những năng lực cốt lõi cần hình thành cho học sinh.*

Mục đích của việc đọc là phải hiểu những điều đã đọc được kể cả những điều người viết muốn nói nhưng không trực tiếp bộc lộ qua từng câu chữ của văn bản. Chỉ khi biết cách hiểu, hiểu sâu sắc, thấu đáo các văn bản phổ biến thì học sinh mới có công cụ hữu hiệu để lĩnh hội tri thức, tư tưởng, tình cảm của người khác chứa đựng trong các văn bản. Chính nhờ biết cách hiểu văn bản mà học sinh dần dần có khả năng đọc rộng để tự học, tự bổ sung kiến thức cần thiết vào cuộc sống.

Bên cạnh đó, trước đây, trong nhà trường, công việc giảng dạy và giáo dục phần lớn dựa vào chương trình và sách. Ngày nay, bên cạnh sách, học sinh còn thu nhận được khối lượng thông tin khổng lồ qua mạng internet. Tuy nhiên, để có thể chọn lọc, thu thập được lượng thông tin phù hợp học sinh cần có kĩ năng đọc, đọc để thu nhận thông tin trong học tập và trong cuộc sống.

1.2. Thế kỷ XXI, thế giới đang có những bước chuyển mình mạnh mẽ trong lĩnh vực giáo dục, tốc độ phát triển tri thức nhân loại ngày càng tăng với tốc độ chóng mặt. Vì vậy, mô hình giáo dục ở nhà trường phổ thông và đại học theo hướng tiếp cận nội dung không còn phù hợp nữa.

Giáo viên và học sinh trong thời đại hội nhập và toàn cầu hóa đang chịu nhiều sức ép và thách thức lớn mang tính thời đại; theo đó, giáo dục buộc phải thay đổi từ cách tiếp

cận nội dung sang tiếp cận năng lực để sản phẩm của đào tạo là học sinh phải “biết làm”, nghĩa là mang tính ứng dụng cao.

Thế kỷ XXI, tri thức đến với học sinh từ nhiều nguồn đa dạng, phong phú; học sinh có thể tự học nếu biết được cách học. Giáo viên ở thế kỷ này phải có năng lực hướng dẫn cho học sinh, để học sinh tự tìm tòi lấy nội dung cần học tập và áp dụng vào thực tiễn không ngừng thay đổi. Vì vậy, đào tạo năng lực cho người học là mục tiêu cao nhất và cần thiết để người học có thể khẳng định được mình trong cộng đồng phức tạp, đa dạng và đổi thay, tạo ra thích ứng cao với mọi hoàn cảnh.

1.3. Trong xu thế toàn cầu hóa hiện nay, tất cả các quốc gia đều quan tâm đến việc đổi mới giáo dục và cải cách giáo dục sao cho phù hợp với yêu cầu của xã hội. Giáo dục của Lào cũng không nằm ngoài ảnh hưởng chung này. Ở Lào, mặc dù nền giáo dục đang bước vào những chiến lược đổi mới về mục tiêu, chương trình, nội dung cũng như định hướng đổi mới phương pháp dạy học cho giáo viên và học sinh, nhưng qua tổng kết, bên cạnh một số ưu điểm, việc đổi mới vẫn được đánh giá là chưa đồng bộ, nên việc thực hiện mục tiêu giáo dục đặt ra vẫn còn gặp những khó khăn. Đa số khó khăn vẫn được quan tâm và bàn luận nhiều nhất là sự mâu thuẫn giữa mục tiêu đào tạo với nội dung chương trình đào tạo; giữa phương pháp dạy học với chương trình Sách giáo khoa (SGK) và nền tảng kiến thức của người học. Qua thực tế dạy học nhiều năm ở trường phổ thông và thực nghiệm điều tra, tác giả luận văn nhận thấy việc dạy học đọc hiểu cho học sinh tiểu học (Lào) vẫn đang tồn tại những khó khăn trên con đường tìm kiếm, đổi mới phương pháp dạy học sao cho phù hợp với đặc trưng bộ môn, phát huy tối đa tính tích cực, chủ động của HS. Từ thực tế đó và từ việc nhận thấy những ưu điểm của phương pháp dạy học đọc - hiểu theo định hướng tiếp cận năng lực trong nhà trường phổ thông ở Việt Nam, chúng tôi tiến hành nghiên cứu và thử nghiệm phương pháp đọc - hiểu này vào dạy học ở trường tiểu học của Lào với mong muốn đóng góp một phần nhỏ vào việc đổi mới phương pháp dạy học ở cấp tiểu học của nước CHDCND Lào đang còn nhiều bất cập.

Dạy học đọc hiểu cho học sinh tiểu học theo định hướng phát triển năng lực là một vấn đề còn hết sức mới mẻ ở Lào, nhưng qua việc nghiên cứu tư liệu, nhận thấy rõ ưu điểm và xu thế phát triển của nó, chúng tôi mạnh dạn chọn đề tài nghiên cứu **“Dạy học đọc hiểu cho học sinh lớp 4 nước CHDCND Lào theo định hướng phát triển năng lực”**.